

PESEL.....

IMIĘ I NAZWISKO.....

**Egzamin dla kandydatów
na Przewodnika Świętokrzyskiego
5 – 6 maja 2008**

TEST

1. Obraz „Pokłon Trzech Króli”, przypisywany Jakobowi Jordaensowi, jednemu z najwybitniejszych europejskich malarzy doby baroku znajduje się:
  - a. w skarbcu Bazyliki Katedralnej w Kielcach
  - b. w zbiorach Muzeum Narodowego w Kielcach
  - c. w kolegiacie opatowskiej
  - d. w kolegiacie skalbmierskiej
2. Fundatorem późnorenesansowej (manierystycznej) kaplicy p.w. Matki Boskiej przy kościele parafialnym w Bejskach był:
  - a. Zygmunt Gonzaga Myszkowski
  - b. Stanisław Branicki
  - c. Mikołaj Firlej
  - d. bp Stanisław Krasieński
3. Kasprowi Bażance, wybitnemu architektowi doby baroku w Polsce przypisuje się projekt:
  - a. kolegiaty w Klimontowie
  - b. kaplicy Oleśnickich w zespole klasztornym na Świętym Krzyżu
  - c. kościoła parafialnego w Młodzawach Małych
  - d. kościoła parafialnego w Starochęcinach
4. Najstarszym – o źródłowo potwierdzonej metryce - drewnianym kościołem w Polsce jest kościół w:
  - a. Kossowie
  - b. Glinianach
  - c. Zborówku
  - d. Świniarach
5. Santi Gucci Fiorentino związany był z ośrodkiem kamieniarsko-rzeźbiarskim w:
  - a. Chęcinach
  - b. Pińczowie
  - c. Kunowie
  - d. Szydłowcu
6. Najstarszą synagogą w woj. świętokrzyskim jest bóżnica w:
  - a. Chęcinach
  - b. Pińczowie
  - c. Szydłowie
  - d. Chmielniku
7. Pierwszy wielki piec na obszarze Staropolskiego Okręgu Przemysłowego wzniesiono w:
  - a. Samsonowie
  - b. Cedzynie
  - c. Bobrzy
  - d. Kuźniakach
8. Renesansowy ołtarz główny z katedry wawelskiej znajduje się w kościele parafialnym w:
  - a. Małogoszczy
  - b. Chęcinach
  - c. Bodzentynie
  - d. Tarczku
9. Pustelnia Złotego Lasu to założenie klasztorne:

- a. w Świętej Katarzynie
  - b. w Rytwianach
  - c. na kieleckiej Karczówce
  - d. na Świętym Krzyżu
10. Której z budowli nie fundował Jan Długosz?
- a. kościół parafialny w Oleśnicy
  - b. dzwonnica w zespole Kolegiaty (ob. Bazyliki) w Wiślicy
  - c. kościół parafialny w Chotlu Czerwonym
  - d. mansjonaria, ob. Muzeum Diecezjalne w Sandomierzu
11. Szlak czerwony im. E. Massalskiego łączy:
- a. Kuźniaki — Gołoszyce,
  - b. Gołoszyce — Annopol,
  - c. Święty Krzyż — Pętkowice,
  - d. Wąchock — Kałków.
12. Płyta nagrobna Szydłowieckiego tzw. „Lament.....” znajduje się w:
- a. Wachocku,
  - b. Szydłowie,
  - c. Opatowie,
  - d. Koprzywnicy.
13. Dawna huta Klimkiewiczów znajduje się w:
- a. Sandomierzu,
  - b. Starachowicach,
  - c. Ostrowcu Św.
  - d. Końskich
14. Powstanie Kościuszkowskie miało miejsce w roku:
- a. 1794,
  - b. 1795,
  - c. 1797,
  - d. 1830.
15. Obrazy w kościele na Świętym Krzyżu namalował:
- a. Wojciech Kossak,
  - b. Jan Styka,
  - c. Franciszek Smuglewicz,
  - d. Józef Szermentowski.
16. Zakon Cystersów do Koprzywnicy został sprowadzony w roku:
- a. 1177,
  - b. 1179,
  - c. 1185,
  - d. 1186.
17. Największy zbiornik wodny na terenie woj. świętokrzyskiego to:
- a. Brody,
  - b. Cedzyna,
  - c. Chańcza,
  - d. Starachowice--Pasternik.
18. Obok jakich miast Sandomierz zaliczany jest do „Sedes Regni Principales”
- a. Poznania i Gniezna,
  - b. Krakowa i Wrocławia,
  - c. Krakowa i Poznania,
  - d. Wrocławia i Poznania.
19. Opatów przywilej lokacyjny otrzymał w roku:
- a. 1282,
  - b. 1283,
  - c. 1284,
  - d. 1285.
20. Zamek „Krzyżtopór” w Ujeździe został wybudowany z polecenia:

- a. Zbigniewa Oleśnickiego,
  - b. Zbigniewa Ossolińskiego,
  - c. Krzysztofa Ossolińskiego,
  - d. Krzysztofa Szydłowieckiego.
21. Twórca ołtarzy w nawie głównej Bazyliki Sandomierskiej jest:
- a. Jan Bukowski,
  - b. Karol de Prevot,
  - c. Maciej Polejowski,
  - d. Wit Stwosz.
22. Polichromie bizantyjsko–ruskie w prezbiterium Bazyliki Sandomierskiej fundował:
- a. Kazimierz Wielki,
  - b. Władysław Jagiełło,
  - c. Kazimierz Jagiellończyk,
  - d. Fryderyk Jagiellończyk.
23. Izba pamięci oddziału „Jędrusie” znajduje się w:
- a. Sulisławicach,
  - b. Wiśniowej,
  - c. Zawichoście,
  - d. Koprzywnicy.
24. Świętokrzyski Park Narodowy utworzono w roku:
- a. 1947,
  - b. 1950,
  - c. 1952,
  - d. 1956.
25. Prawa miejskie dla Sandomierza Leszek Czarny nadał w roku:
- a. 1182,
  - b. 1186,
  - c. 1282,
  - d. 1286.
26. Więzienie w zamku sandomierskim funkcjonowało do roku:
- a. 1955,
  - b. 1959,
  - c. 1960.
  - d. 1963
27. „Jędrus” to pseudonim:
- a. Józefa Wiącka,
  - b. Władysława Jasińskiego,
  - c. Andrzeja Jasińskiego,
  - d. Mariana Sołtysiaka.
28. W okresie II Rzeczypospolitej został utworzony:
- a. Staropolski Okręg Przemysłowy,
  - b. Centralny Okręg Przemysłowy,
  - c. Staropolskie Zagłębie Przemysłowe,
  - d. Staropolskie Zagłębie Hutnicze.
29. Ilość powiatów ziemskich wchodzących w skład województwa świętokrzyskiego to:
- a. 11,
  - b. 12,
  - c. 13,
  - d. 14.
30. Z kościołem św. Jakuba w Sandomierzu związany jest zakon:
- a. Jezuitów,
  - b. Franciszkanów,
  - c. Bernardynów,
  - d. Dominikanów.

PYTANIA – EGZAMIN USTNY – MAJ 2008

ZESTAW 1 <ol style="list-style-type: none">
1. Kielce – Historia do XV wieku
2. Zjawisko kaptazu i przykład w Górach Świętokrzyskich
3. Wąchock - historia i współczesność
ZESTAW 2 <ol style="list-style-type: none">
1. Bazylika w Sandomierzu
2. Nida i jej dorzecze
3. Proszę samodzielnie wybrać i omówić zagadnienie związane z pradziejami regionu świętokrzyskiego, które Pani/ Pana zdaniem jest najbardziej atrakcyjne turystycznie lub na które należy zwrócić większą uwagę turystów.
ZESTAW 3 <ol style="list-style-type: none">
1. Najważniejsze miasta woj. świętokrzyskiego
2. Chęcińsko – Kielecki .Park Krajobrazowy
3. Kościół św. Jakuba w Sandomierzu
ZESTAW 4 <ol style="list-style-type: none">
1. Bazylika w Kielcach
2. Orogeneza kaledońska i jej związek z Górami Świętokrzyskimi
3. Proszę samodzielnie wybrać i omówić obiekt lub zabytek archeologiczny z terenu regionu świętokrzyskiego, jako kryterium wyboru stosując głównie atrakcyjność turystyczną.
ZESTAW 5 <ol style="list-style-type: none">
1. Bodzentyn – historia i współczesność
2. Jeleniewski Park Krajobrazowy
3. Proszę porównać i krótko scharakteryzować eksploatację rud żelaza i metali kolorowych na terenie regionu świętokrzyskiego.
ZESTAW 6 <ol style="list-style-type: none">
1. Chęciny – historia i współczesność
2. Kamienna i jej dorzecze
3. Proszę wymienić i omówić znaleziska lub zabytki związane z epoką żelaza, które są lub mogą być wykorzystywane jako dobra turystyczne na terenie województwa świętokrzyskiego
ZESTAW 7 <ol style="list-style-type: none">
1. Kolegiata w Wiślicy
2. Nadnidziańskie Parki Krajobrazowe
3. Staropolskie Zagłębie Przemysłowe
ZESTAW 8 <ol style="list-style-type: none">
1. Sielpia Wielka
2. Świętokrzyski Park Narodowy
3. Zabytki techniki nad rzeką Kamienną z dopływami
ZESTAW 9 <ol style="list-style-type: none">
1. Pogańskie miejsca kultu w regionie świętokrzyskim – proszę wymienić przykłady i krótko je omówić, uwzględniając możliwość ich turystycznego wykorzystania.
2. Orogeneza hercyńska i jej związek z Górami Świętokrzyskimi
3. Zespół klasztorny na Karczówce
ZESTAW 10 <ol style="list-style-type: none">
1. Cystersi na Ziemi Świętokrzyskiej - historia i współczesność
2. Raków - historia i współczesność
3. Droga wojewódzka 756 – wymień zabytki na trasie Starachowice – Nowa Słupia
ZESTAW 11 <ol style="list-style-type: none">
1. Pińczów - historia i współczesność
2. Suchedniowsko – Oblęgorski Park Krajobrazowy
3. Kadzielnia w Kielcach
ZESTAW 12 <ol style="list-style-type: none">
1. Szydłów - historia i współczesność
2. Sieradowicki Park Krajobrazowy
3. Zabytki techniki nad rzeką Czarną Konecką z dopływami

<p>ZESTAW 13</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sandomierz – historia do XIV wieku 2. Proszę przedstawić koncepcje dotyczące początków klasztoru Benedyktynów na Świętym Krzyżu. 3. Zabytki techniki nad rzeką Bobrzą
<p>ZESTAW 14</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kościół św. Józefa w Sandomierzu 2. Zgrupowania Partyzanckie „Ponury – Nurt” 3. Wiślica jako legendarna kolebka chrześcijaństwa w Polsce w konfrontacji z wynikami badań archeologicznych.
<p>ZESTAW 15</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jan Piwnik - życiorys 2. Sanktuarium w Kałkowie 3. Omów krótko trzy pasma: Jeleniewskie, Łysogórskie i Masłowskie
<p>ZESTAW 16</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proszę podać i omówić przykłady popularyzacji badań archeologicznych w regionie świętokrzyskim i ocenić ich atrakcyjność turystyczną. 2. Wymień zabytki Pińczowa 3. Staropolski Okręg Przemysłowy
<p>ZESTAW 17</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opatów - historia i współczesność 2. Orogeneza alpejska i jej związek z Górami Świętokrzyskimi 3. Kościół parafialny w Bodzentynie
<p>ZESTAW 18</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ratusz w Sandomierzu 2. Proszę wymienić i krótko omówić miejsca w Kielcach i ich najbliższym rejonie związane z najstarszymi fazami osadnictwa. 3. Najcenniejsze zabytki Kielc
<p>ZESTAW 19</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyżyna Sandomierska 2. Omów zabytki na trasie Starachowice – Nowa Słupia i krótko je omów 3. Oddział „Barabasza”
<p>ZESTAW 20</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Związek Henryka Sienkiewicz z Kielecczyną 2. Karczówka w Kielcach 3. Stefan Żeromski
<p>ZESTAW 21</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sandomierz w wieku XIV – XVIII 2. Pasma główne w Górach Świętokrzyskich 3. Związek Henryka Sienkiewicz z Kielecczyną
<p>ZESTAW 22</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kielce od XV wieku do XVIII wieku 2. Proszę krótko omówić wielowątkowość ekspozycji na terenie tzw. „Wielkiego Pieca” w Starachowicach. 3. Kolegiata w Opatowie
<p>ZESTAW 23</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kielce – wiek XIX do XXI 2. Rezerваты przyrody na Ponidziu 3. Zespół klasztorny w Jędrzejowie
<p>ZESTAW 24</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muzeum Starożytnego Hutnictwa w Nowej Słupi – krótka charakterystyka i ocena atrakcyjności turystycznej ekspozycji. 2. Najważniejsze rzeki woj. świętokrzyskiego 3. Wymień zabytki Szydłowa
<p>ZESTAW 25</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klimontów - historia i współczesność 2. Sanktuarium na Świętym Krzyżu 3. Proszę wymienić i omówić znaleziska lub zabytki związane z epoką żelaza, które są lub mogą być wykorzystywane jako dobra turystyczne na terenie województwa świętokrzyskiego.

ZESTAW 26

1. Pałac Biskupów w Kielcach
2. Wymień zabytki na trasie Nowa Słupia – Raków i krótko je omów
3. Góry Pieprzowe w Sandomierzu

ZESTAW 27

1. Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Skarżysku – Kamiennej
2. Cystersi w Jędrzejowie
3. Starożytne hutnictwo żelaza w Górach Świętokrzyskich – zasięg i znaczenie zjawiska, jako dobra turystycznego.

ZESTAW 28

1. Kościół św. Pawła w Sandomierzu
2. Proszę krótko scharakteryzować możliwości turystycznego wykorzystania zabytków archeologicznych regionu świętokrzyskiego i samodzielnie ocenić obecny stan tego wykorzystania.
3. Wymień zabytki Chęcín

ZESTAW 29

1. Kościoły ekspiacyjne Kazimierza Wielkiego
2. Proszę wymienić przykłady 5 grodzisk na terenie regionu świętokrzyskiego i krótko je scharakteryzować, dokonując próby oceny ich dostępności dla ruchu turystycznego.
3. Wymień zabytki Bodzentyna

ZESTAW 30

1. Kościół św. Pawła w Sandomierzu
2. „Dymarki Świętokrzyskie”, „Wytopki ołowiu” i „Żelazne Korzenie”, jako przykłady imprez popularyzujących wyniki badań naukowych.
3. Wymień zabytki Wiślicy i Gorysławic

ZESTAW 31

1. Powstanie kościuszkowskie na terenie woj. Świętokrzyskiego
2. Benedyktyni na Świętym Krzyżu
3. Starożytne hutnictwo żelaza w Górach Świętokrzyskich – zasięg i znaczenie zjawiska, jako dobra turystycznego.

ZESTAW 32

1. Oblaci na Świętym Krzyżu
2. Pogańskie miejsca kultu w regionie świętokrzyskim – proszę wymienić przykłady i krótko je omówić, uwzględniając możliwość ich turystycznego wykorzystania.
3. Najcenniejsze zabytki Sandomierza

ZESTAW 33

1. Suchedniów – historia i współczesność
2. Marmury kieleckie
3. Zespół neolitycznych kopalń krzemienia pasiastego w Krzemionkach – ogólna charakterystyka